

Vilkår for avtale om individuell sparing til pensjon etter skatteloven § 6-47 første ledd bokstav d

1 For pensjonsspareavtalen gjelder følgende vilkår:

1.1 Lover og regler

- Lov av 26. mars 1999 om skatt av formue og inntekt (skatteloven)
- Lov av 25. november 2011 om verdipapirfond
- Lov av 16. juni 1989 om forsikringsavtaler (FAL)
- Andre bestemmelser gitt i eller med hjemmel i lov eller forskrift

1.2 Avtalevilkår

Pensjonsspareavtalen består av Handelsbankens etableringsskjema, Handelsbankens produktark og de til enhver tid gjeldende avtalevilkår fastsatt av Handelsbanken for Handelsbanken individuell pensjonsspareavtale. Dokumentene betegnes samlet som "pensjonsspareavtalen".

Pensjonsspareavtalen gjelder foran lovbestemmelser som kan fravikes.

For øvrig gjelder de til enhver tid gjeldende regler og vedtekter i det enkelte fond, de avtaler som gjelder mellom Handelsbanken og fondsforvalter, samt bestemmelser inntatt i pensjonsbeviset. Ved motstrid mellom pensjonsbeviset og pensjonsspareavtalen, går pensjonsbeviset foran. Kunden kan få kopi av de til enhver tid gjeldende vilkår, regler, vedtekter og avtaler ved å henvende seg til Handelsbanken.

Pensjonsspareavtalen kan inngås av kunder som har fylt 18 år og frem til kunder har fylt 75 år.

1.3 Ord og uttrykk

Handelsbanken er SHB Liv forsikringsaksjeselskap NUF, som er en norsk registrert filial av SHB Liv Forsikringsaktiebolag, org. nr. 999 058 868

Arbeidsdag er en dag hvor Handelsbanken holder åpent for handel.

Avkastning er verdiendringen i pensjonskapitalen i en bestemt periode.

Betalingsplan viser avtalt årlig innbetaling til pensjonsspareavtalen.

Forsikringselement betyr her at ved utbetalingsstart av pensjonskapitalen flyttes pensjonskapitalen til Handelsbankens Renteportefølje. I utbetalingsperioden tilføres pensjonskapitalen den eventuelle avkastning som er på Handelsbankens Renteportefølje.

Forskriften betyr forskrift om endring i forskrift 19. november 1999 nr. 1158 til utfylling og gjennomføring av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14, fastsatt av Finansdepartementet 24.10.2017 med hjemmel i skatteloven § 4-2 tredje ledd og § 6-47 første ledd bokstav d.

Forvaltningsprovisjon er prisen kunden må betale for forvaltning av investeringsporteføljen. Forvaltningsprovisjonen regnes kun av den andel av investert beløp som spares i fond.

"G" er det til enhver tid gjeldende grunnbeløp i folketrygden.

Investeringsalternativ er de ulike spareproduktene som Handelsbanken tilbyr, bestående av fondsprodukter.

Investeringsportefølje er kundens beholdning i de ulike investeringsalternativene en bestemt dag.

Kontoutskrift er årlig oppgave over pensjonskapitalen, som angir årets innskudd, betalt vederlag, avkastning, opptjent pensjonskapital og endring i pensjonskapitalen i løpet av året.

Kunde er den person som har inngått pensjonsspareavtale med Handelsbanken ved å signere etableringsskjema.

Oppsparingstid er perioden fra pensjonsspareavtalen opprettes til pensjonsutbetalingen starter.

Pensjonsalder er den alder da rett til alderspensjon inntreffer, se punkt 8.1.

Pensjonskapital er summen av innskudd foretatt i samsvar med betalingsplanen, justert i forhold til avkastningen som kan være positiv eller negativ, fratrukket påløpte kostnader.

Pensjonskapitalbevis er et dokument som utstedes dersom pensjonsspareavtalen avbrytes. Pensjonskapitalbeviset angir kundens rett til opptjent pensjonskapital i pensjonsspareavtalen.

Pensjonsspareavtalen er en kontrakt mellom kunden og Handelsbanken. Pensjonsspareavtalen består av Handelsbankens etableringsskjema, Handelsbankens produktark og de til enhver tid gjeldende avtalevilkår fastsatt av Handelsbanken for Handelsbanken individuell pensjonsspareavtale. Dokumentene betegnes samlet som "pensjonsspareavtalen".

Plasseringsprofil er den prosentvise fordelingen mellom investeringsalternativene i pensjonskapitalen for kommende innbetalinger.

Renteportefølje er en portefølje av finansielle instrumenter som har til formål å redusere finansiell risiko knyttet til verdiutviklingen på alderspensjonskapitalen.

Samboer er en person som kunden:

- a) Har felles bolig og felles barn med, eller
- b) Lever sammen med i ekteskaps- og eller partnerskapslignende forhold når det kan godtgjøres at forholdet har bestått uavbrutt i de siste 5 år før dødsfallet, og det ikke foreligger forhold som ville hindre at lovlig ekteskap eller partnerskap ble inngått.

1.4 Skatteregler

Pensjonsspareavtalen er underlagt særskilte skatteregler i henhold til skatteloven § 6-47 første ledd bokstav d. Informasjon om relevante skatteregler som gjelder for avtalen er tilgjengelig på internetsiden www.handelsbanken.no.

2 Om pensjonsspareavtalen

En pensjonsspareavtale er en skattefavorisert individuell pensjonsordning med investeringsvalg, som innebærer at pensjonskapitalen vil variere med verdiutviklingen i den valgte investeringsporteføljen.

Handelsbankens pensjonsspareavtale gir kunden mulighet til å velge en investeringsprofil med forskjellige fondsprodukter. Fondsproduktene er også oppdelt i ulike risikogrupper. Handelsbanken garanterer ikke en avkastning ved forvaltningen av alderspensjonskapitalen. Kunden vil selv være ansvarlig for den investeringsprofil som velges, og Handelsbanken er uten ansvar for verdiutviklingen i avtaleperioden. Ved sparing i fond, vil kunden følgelig ikke ha noen garanti for å få tilbake investert beløp.

Handelsbankens pensjonsspareavtale er spareavtale med tilknyttet Forsikringselement.

3 Informasjonsbehandling

3.1 Informasjon til kunden

Ved etablering skal kunden motta skriftlig kopi av pensjonsspareavtalen. Relevante eksempler på ulike innskuddsnivåer og antatt alderspensjonskapital ved 62 år og 67 år, inkludert informasjon om usikkerheten i beregningsforutsetningene, fremgår av Handelsbankens produktark med vedlegg.

Informasjonen vil også gi en oversikt over omkostninger som vil påløpe. Handelsbanken vil årlig sende ut kontoutskrift til Kunden. Som vedlegg til kontoutskriften vil Handelsbanken gi oppdatert informasjon over utviklingen av alderspensjonskapitalen og pensjonsytelsene under ulike innskuddsnivåer og beregningsforutsetninger, inkludert informasjon om usikkerheten i beregningsforutsetningene.

I løpet av avtaleperioden vil Handelsbanken informere kunden om eventuelle endringer i skattereglene.

4 Melding til kunden

Kunden aksepterer at Handelsbanken gjør bruk av elektronisk kommunikasjon.

Melding fra Handelsbanken til kunden sendes med enten brev eller digital post, som bl.a. e-post eller melding via nettbank til kundens oppgitte adresse, etter hva Handelsbanken til enhver tid måtte mene er best egnet kommunikasjonsform, eller gis på annen måte kunden har godtatt. Dersom brev er sendt til kundens oppgitte adresse eller sist kjente adresse, skal melding anses som mottatt 3 dager etter at slik melding er sendt.

Vi behandler personopplysninger i overensstemmelse med Personopplysningsloven og Datatilsynets konsesjonsvilkår. For mer informasjon se handelsbanken.no/personvern

5 Avtaleinngåelse/ikrafttredelse, endringer og opphør

5.1 Ikrafttreden

Pensjonsspareavtalen trer i kraft når melding om første innbetaling er mottatt og plassert i Handelsbanken.

5.2 Opplysningsplikt

Kunden skal ved etablering og ved eventuelle senere endringer gi riktige og fullstendige svar på Handelsbankens sine spørsmål.

5.3 Endring av pensjonsspareavtalen

Kundens anmodning om endringer må meddeles Handelsbanken skriftlig. Det er en forutsetning at mottatt informasjon til Handelsbanken identifiserer den pensjonsspareavtalen det gjelder, og at meldingen er forståelig for å få utført ønsket endring.

Kunden kan gi Handelsbanken melding om at innbetaling etter betalingsplanen helt eller delvis ikke vil bli foretatt for en nærmere angitt periode.

Endringer av pensjonsutbetalingstiden i utbetalingsperioden får tidligst virkning fra utbetalingsterminen i måneden etter at Handelsbanken har mottatt skriftlig meddelelse om endringen.

5.4 Opphør av pensjonsspareavtalen

Kunden kan når som helst avbryte pensjonsspareavtalen ved skriftlig melding til Handelsbanken. Ved avbrudd av pensjonsspareavtalen skal Handelsbanken utstede pensjonskapitalbevis etter reglene i innskuddspensjonsloven § 6-2. Dersom pensjonsspareavtalen brytes av kunden, er partene enig om at opptjent pensjonskapital forvaltes videre i samme Investeringsportefølje som kunden hadde valgt på tidspunkt for avbruddet. Kunden kan når som helst endre Investeringsporteføljen ved å gi skriftlig melding til Handelsbanken.

Forsikringsavtalelovens regler om avbrudd av forsikringsavtale og manglende premiebetaling gjelder tilsvarende.

6 Innbetalinger

Kunden skal selv velge størrelse på, hyppighet og tidspunkt for innbetaling til avtalen.

Ved inngåelsen av pensjonsspareavtalen avtales en betalingsplan. Betalingsplanen viser avtalt årlig innbetaling til pensjonsspareavtalen. Første innbetaling forfaller til betaling i henhold til avtalt trekkdato. Senere innbetalinger har månedlig, kvartalsvis, halvårlig eller årlig forfall med direkte trekk fra en bankkonto. Trekk, og derigjennom innbetaling i henhold til betalingsplan, forutsetter at kunden har tilstrekkelig penger tilgjengelig på den bankkonto som trekket skal gjøres fra på avtalt trekkdato.

Kunden kan endre betalingsplanen ved å endre sparebeløp, dog innenfor gjeldende regelverk. Ønskes betalingsplanen endret, må Handelsbanken få skriftlig melding om dette. Kunden kan gi Handelsbanken melding om at innbetaling etter betalingsplanen helt eller delvis ikke vil bli foretatt for en nærmere angitt periode.

Innbetalinger i pensjonsutbetalingstiden tillates ikke.

Ved kundens død før pensjonsalder, opphører innbetalingene.

Handelsbanken forbeholder seg retten til å bestemme minste innbetalingsbeløp, begrense antall fond i investeringsporteføljen, samt bestemme minste investeringsbeløp til hvert fond.

Kunden kan fortsette innbetaling inntil kunden har fylt 75 år.

Innbetalinger til Handelsbankens innbetalingskonto skal alltid merkes med avtalenummer eller tilstrekkelig informasjon til at Handelsbanken kan identifisere hvilken avtale midlene skal investeres på. Dersom slik informasjon mangler vil investeringen kunne bli forsinket.

7 Investeringsporteføljen

7.1 Investeringsvalg

Kunden velger ved etableringen av pensjonsspareavtalen hvordan sparemidlene skal plasseres. Handelsbanken tilbyr gitte investeringsvalg med kombinasjon av fond. Kunden står fritt til å velge et av de investeringsalternativer Handelsbanken tilbyr, eller en kombinasjon av disse.

De investeringsalternativer Handelsbanken til enhver tid tilbyr fremgår av Handelsbankens nettsiden www.handelsbanken.no.

Kunden kan endre fremtidig plasseringsprofil enten via nettbankløsningen eller ved skriftlig melding til Handelsbanken. Endring av eksisterende beholdning skjer ved skriftlig melding til Handelsbanken. Kjøp og salg av andeler skjer til gjeldende kurs den arbeidsdagen fondsbytte gjennomføres. Dette forutsetter at endringsmeldingen er riktig utfylt og at tidligere meldte endringer er gjennomført. Kunden må selv bære risikoen for pensjonskapitalens utvikling.

Handelsbanken forbeholder seg retten til å utsette fondsbytter dersom Handelsbanken ikke mottar kurser på fondene på en aktuell dag (f.eks. ved helligdager i andre land).

Dersom kunden ikke har satt opp en plasseringsprofil, skjer plasseringen i et lavrisikofond som tilbys av Handelsbanken.

7.2 Handelsregler

Alle innbetalinger i henhold til trekkavtale, anmodninger eller meldinger anses som mottatt den dag de har innkommet til Handelsbanken før klokken 12.00 norsk tid. Det som er innkommet etter klokken 12.00 norsk tid anses som innkommet påfølgende arbeidsdag. Meldinger skal gis skriftlig og må inneholde tilstrekkelig identifikasjon og spesifisering til at ønsket anmodning kan utføres. Kunden står selv kursrisiko for tap som skyldes uklare meldinger.

Ved innbetaling påbegynnes plasseringen vanligvis første arbeidsdag etter at Handelsbanken har mottatt melding om at beløpet er innbetalt. Handelsbanken kan likevel anvende fem

arbeidsdag før innbetalingen blir investert i den valgte investeringsprofilen.

Plassering av midler skjer til gjeldende kurs, korrigert for eventuelle valutasingninger den dag plasseringen utføres, alternativt til den kurs som selskapet har bestemt på objektivt grunnlag. Dersom handel er gjennomført til kurs som senere blir korrigert av aktuell(e) fondsforvalter(e), vil det kunne bli korrigert for dette. Kunden står selv for kursrisiko knyttet til fond i denne perioden.

Handelsbanken forbeholder seg også retten til å korrigere eventuelle feil i forholdet mellom Kundens fordring på Handelsbanken og de andeler i fond som er tilordnet avtalen, slik at fordringen på Handelsbanken til enhver tid samsvarer med andelsverdiene i valgte fond.

7.3 Flytting

Ved flytting til annen pensjonsutsteder gjelder særskilte regler for innløsning, overføring og frister, se punkt 9.

7.4 Dødsfall

Innløsning av eventuelle fondsandeler påbegynnes første arbeidsdag etter at melding om kundens dødsfall, vedlagt fullstendig dokumentasjon (dødsattest, skifteattest, osv) for utbetaling, er mottatt av Handelsbanken. Se for øvrig punkt 8.4.

7.5 Manglende gjennomføring

Handelsbanken er ikke ansvarlig for tap som påføres kunden som følge av at innbetaling, handelordre eller reinvestering ikke kan gjennomføres, med mindre den manglende gjennomføringen skyldes Handelsbanken selv.

7.6 Ansvar ved bruk av internett

Handelsbanken er ikke ansvarlig for tap som skyldes feilaktig bruk av Internettjeneste eller tjenestens tilgjengelighet via kundens banktilknytning. Dette gjelder også dersom innsendte ordre av tekniske årsaker ikke mottas av Handelsbanken eller ikke mottas på en forståelig måte. Handelsbanken er ikke ansvarlig for tap som følger av at uautoriserte personer har fått tilgang til kundens passord eventuelt at kunden har brutt sikkerhetsbestemmelsene.

7.7 Endring eller avviking av investeringsalternativer

Handelsbanken forbeholder seg retten til å endre eller avvike investeringsalternativer som tilbys. Dersom et investeringsalternativ opphører, vil kunden ikke kunne plassere flere midler i dette investeringsalternativet. Midler som allerede er plassert i et investeringsalternativ som ikke lenger tilbys, kan Handelsbanken omplassere til et tilsvarende plasseringsalternativ. Handelsbanken vil varsle kunden om endringer av investeringsalternativene. Dersom kunden ikke innen rimelig tid tar stilling til hvordan midlene skal plasseres, vil midlene bli plassert i investeringsalternativer som Handelsbanken finner passende. Kunden bærer likevel den fulle investeringsrisikoen.

8 Utbetaling

Utbetaling av pensjonskapitalen skjer ved avtalt pensjonsalder eller ved kundens død. Pensjonskapital knyttet til pensjonsspareavtalen kan ikke utbetales av Handelsbanken på annen måte enn som årlige pensjonsytelser, med mindre annet følger av lov. Det vil si at kunden ikke i andre tilfeller kan kreve å få utbetalt pensjonskapitalen til seg. Kunden kan eventuelt kreve å få flyttet pensjonskapitalen til annen pensjonsutsteder, se punkt 9.

8.1 Pensjonsalder

Kunden kan tidligst ta ut alderspensjon ved fylte 62 år. Dog kan det avtales en høyere pensjonsalder. Alderspensjonen kommer uansett til utbetaling ved fylte 75 år, med mindre kunden gir Handelsbanken særskilt skriftlig melding om at pensjon ikke skal utbetales.

Det er ikke et vilkår for alderspensjon at denne må tas ut samtidig med uttak av alderspensjon fra folketrygden, eller at kunden ikke har heltids- eller deltidsstilling.

Alderspensjonen, som består av innestående pensjonskapital på pensjonstidspunktet, utbetales månedlig dersom ikke annet er avtalt.

8.2 Utbetaling før pensjonsalder

Har kunden rett til uføreytelser fra folketrygden, kan kunden kreve at Handelsbanken straks begynner utbetaling av pensjon. Årlig ytelse fastsettes i samsvar med uføregraden og etter reglene i Forskriften § 6-47-13 tredje til femte ledd så langt de passer, og utbetales så lenge kunden har rett til uføreytelser fra folketrygden. Gjenværende pensjonskapital utbetales etter reglene om alderspensjon.

8.3 Utbetaling av pensjon

Kunden skal gi Handelsbanken melding som angir fra hvilket tidspunkt alderspensjon skal utbetales. Alderspensjon kommer uansett til utbetaling ved fylte 75 år, med mindre Kunden gir særskilt melding om at pensjon ikke skal utbetales.

Pensjonsutbetalingen fremkommer ved å dele pensjonskapitalen på utbetalingstidspunktet på antall gjestående utbetalingsterminer. Alderspensjonen utbetales i et fast antall år fra avtalt pensjonsalder og minst til fylte 80 år eller senere, men ikke i noe tilfellet i mindre enn 10 år. Kunden kan bestemme at alderspensjon skal utbetales i en lengre periode enn fastsatt i dette punkt, men ikke lenger enn at årlig uttak av alderspensjon minst utgjør om lag 20 % av folketrygdens grunnbeløp. Utbetalingsperiodens lengde kan endres ved fylte 67 år og for øvrig etter avtale mellom kunden og Handelsbanken, jf. punkt 5.3.

Pensjonsytelsen i et enkelt år fastsettes med sikte på at den ikke skal utgjøre en større andel av pensjonskapitalen enn den andelen det aktuelle året utgjør av den gjenværende utbetalingsperioden beregnet etter Forskriften § 6-47-13 første eller annet ledd.

Kunden kan kreve at utbetalingen av alderspensjonen skal utsettes eller at alderspensjonen ikke skal utbetales i den utstrekning kunden mottar lønn. Kunden kan også kreve at den årlige pensjonsytelsen i den første delen av utbetalingsperioden og for et bestemt antall år bare skal utgjøre en mindre del av pensjonsytelsen beregnet etter Forskriften § 6-47-13 annet ledd. Ikke utbetalt alderspensjon blir værende i pensjonskapitalen.

Ved utbetalingsstart av pensjonskapitalen flyttes pensjonskapitalen til Handelsbankens Renteportefølje. I utbetalingsperioden tilføres pensjonskapitalen den eventuelle avkastning som er på Handelsbankens Renteportefølje.

8.4 Utbetaling ved kundens død

Retten til pensjonskapitalen faller ikke bort ved kundens død. Ved kundens død skal pensjonskapital som forvaltes i avtale om individuell sparing til pensjon benyttes til barnepensjon eller i tilfelle til etterlattepensjon til ektefelle, registrert partner eller samboer etter reglene i innskuddspensjonsloven § 7-7.

Pensjonskapital som ikke benyttes til slike ytelser, utbetales som et engangsbeløp til dødsboet.

8.5 Opplysningsplikt ved dødsfall

Den som vil fremme et krav etter kundens død må snarest melde ifra til Handelsbanken. Før Handelsbanken kan ta stilling til kravet om utbetaling, må nødvendig opplysninger og dokumentasjon fremskaffes, jf. punkt 7.4.

9 Flytting av pensjonsspareavtale

Kunden kan flytte avtale om individuell sparing til pensjon med tilhørende midler til en annen institusjon. Kunde som ønsker å flytte pensjonsspareavtalen til en annen pensjonsutsteder, må gi Handelsbanken skriftlig melding om dette.

Flytting innebærer at avtalens pensjonskapital blir overført til mottakende pensjonsutsteder. Overføringen skjer etter de lovbestemmelser og regler for slik flytting på flyttetidspunktet.

Flyttingen vil finne sted innen en måned etter at Handelsbanken mottar meldingen. Dersom vilkårene om forlenget innløsningsfrist eller suspensjon av innløsningsrett

etter lov om verdipapirfond er oppfylt, kan fristen for overføringen forlenges tilsvarende. Dersom den pensjonsspareavtalen kontrakten flyttes til skal foreta ny helseprøving av kunden, kan oppgjørfristen etter forsikringsvirksomhetsloven § 6-6 likevel forskyves med den tid utover en måned som det tar før endelig helseprøving foreligger.

Fra og med det tidspunkt Handelsbanken mottar anmodning om å flytte pensjonsspareavtalen, mister kunden rett til å endre plasseringsprofilen.

Til dekning av Handelsbankens omkostninger i forbindelse med flytting kan kunden bli belastet med et flyttegebyr som kommer i tillegg til kostnader angitt i disse vilkårene punkt 10.

10 Kostnader

Handelsbanken belaster ikke Kunden for et eget gebyr for inngåelse av pensjonsspareavtalen.

Nedenfor i dette punkt gis det en redegjørelse for de ulike kostnadene som løper under pensjonsspareavtalen, og slik at angivelse av størrelse på kostnadene fremkommer av produktarket.

Kunden betaler en årlig driftskostnad til Handelsbanken, slik det fremkommer av produktarket og Handelsbankens internettside www.handelsbanken.no

Kunden betaler per i dag ikke honorar for tegning, bytting eller innløsning av fondet kunden investerer i.

Det påløper forvaltningsprovisjon i de enkelte underliggende fond kunden til enhver tid er investert i, og denne forvaltningsprovisjonen er trukket fra i de publiserte fondskursene. Det vises til redegjørelse i Produktarket og tilhørende produktinformasjon for det enkelte fond.

Endringer i kostnader til ugunst for kunden kan gjøres med 1 månedes skriftlig varsel.

11 Rente/utbytte

Eventuelt utbytte fra verdipapirfond tildeles i form av nye andeler i de respektive fond.

12 Endringer av vilkår

Handelsbanken kan til enhver tid ensidig endre disse vilkårene. Endringsadgangen vil kun være begrenset av gjeldende regler fastsatt av myndighetene. Dersom vilkårene endres til skade for kunden, skal underretning gis til kunden minst 1 måned før endringen trer i kraft.

Handelsbanken kan legge til grunn andre vilkår og bestemmelser enn de som tidligere var gjeldende ved en utvidelse av pensjonsspareavtalen.

13 Valuta

Innskudd og pensjonskapital regnes i norske kroner (NOK). Ved evt. handel med utenlandske andeler omregnes kursen til NOK etter valutakursen på avregningsdagen med tillegg av standard handelsomkostninger. Kunden er ansvarlig for evt. kurstap som følge av valutasingninger.

14 Foreldelse

Krav i pensjonsspareavtalen foreldes i henhold til reglene i FAL § 18-6.

15 Overdragelse og pantsettelse

Pensjonskapitalen og retten til utbetaling av ytelser etter en avtale om individuell sparing til pensjon kan ikke overdras eller pantsettes av kunden eller på annen måte benyttes til dekning av kundens kreditorer. Kundens rettigheter etter avtalen om individuell sparing til pensjon kan heller ikke gjenkjøpes av Handelsbanken.

16 Motregning

Motregning kan ikke skje i midler som inngår i pensjonskapitalen. Ved utbetaling av ytelser kan det likevel foretas motregning med krav som utspringer av avtalen om individuell sparing til pensjon (konnekse krav).

17 Force Majeure

Handelsbanken er ikke ansvarlig for tap som skyldes forhold utenfor Handelsbankens kontroll, som for eksempel ny lovgivning, offentlige beslutninger, stengning av børser, krig, streik, lockout, blokade og strømbrudd. Rettighetene etter pensjonsspareavtalen suspenderes i denne perioden.

18 Pensjonsspareavtalen avbrytes av kunden

Kunden kan når som helst avbryte avtalen om individuell sparing til pensjon ved melding til institusjonen. Ved avbrudd av avtalen om individuell sparing til pensjon skal institusjonen utstede pensjonskapitalbevis. Pensjonskapitalbeviset angir hvilke vederlag som kunden skal betale etter at avtalen om individuell sparing til pensjon er avbrutt.

19 Oppsigelse

Handelsbanken kan med 3 måneders skriftlig varsel si opp avtalen med kunden. Det må foreligge saklig grunn for oppsigelsen. Saklig grunn vil blant annet foreligge dersom Handelsbanken beslutter å ikke lenger tilby individuelle pensjonsspareavtaler som produkt. Ved oppsigelse skal Handelsbanken medvirke til overføring av pensjonsspareavtalen til annen institusjon, etter kundens anvisning. Dersom ikke kunden gir anvisning på slik institusjon innen fastsatt frist, kan banken overføre avtalen til annen institusjon banken utpeker. Til dekning av Handelsbankens omkostninger i forbindelse med slik overføring kan kunden bli belastet med et flyttegebyr som kommer i tillegg til kostnader angitt i disse vilkårene punkt 10.

20 Uriktige opplysninger

Den som ved oppgjør gir uriktige opplysninger, kan etter reglene i FAL § 18-1 helt eller delvis miste sitt krav mot Handelsbanken etter denne og andre avtaler i anledning samme hendelse.

21 Regress

Dersom Handelsbanken påføres tap som skyldes forsømmelse av kunden eller noen som handler på dennes vegne, kan det økonomiske tapet kreves tilbakebetalt. Det samme gjelder ved for mye utbetalt. For mye utbetalt kan etter denne bestemmelsen trekkes fra i fremtidige utbetalinger.

22 Renter ved erstatningsoppgjør

For Handelsbankens plikt til å betale renter gjelder FAL § 18-4.

23 Tvisteløsning

Dersom det oppstår tvist mellom partene i forbindelse med avtalen, kan hver av partene i medhold av FAL § 201 kreve nemndbehandling. Nærmere opplysninger om dette fås ved henvendelse til Handelsbanken eller Finansklagenemnda, Postboks 53 Skøyen, 0212 Oslo.

Spørsmål om vilkårene kan rettes til:

Handelsbanken Liv

Postboks 1960 Vika

N-0125 Oslo

Tlf.: +47 22 39 70 00

E-post: hbLiv@handelsbanken.no

www.handelsbanken.no